

2026-09-25

Ert dnr LI2026/00710
Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

Remissvar: Åtgärder mot illegal införsel av sällskapsdjur – ansvar, kontroll och samverkan (Ds 2026:10)

Djurens Rätt är Sveriges ledande djurrätts- och djurskyddsorganisation. Vi tackar för möjligheten att inkomma med synpunkter. Vi har valt att avgränsa svaret till vissa delar av utredningen.

Sammanfattning av synpunkter

- Det är välkommet med en ny lag om införsel av djur, men mer arbete behövs på EU-nivå.
- Lagens syfte bör inkludera djurvälstånd.
- Djur bör inte benämnas som varor i lagtext.
- Det är välkommet med en ny anmälningsskyldighet.
- Det är välkommet med en ny kontrollorganisation, men mer kan behöva göras.
- Djur måste kunna hanteras och sättas i karantän vid gräns, för att undvika avlivningar.
- Omhändertagande ska ske före avlivning.
- Möjlighet att isolera djur i hem måste finnas kvar.
- Det är välkommet med en ny brottsbeteckning, men det finns risker med sanktionsavgifter.

- Konsekvenserna av förslagen behöver följas upp ur djurskyddssynpunkt.
- Onlineförsäljningen måste regleras och kontrolleras.
- En positiv lista behöver utredas.
- Det behövs obligatorisk ID-märkning och registrering av fler djurarter i Sverige.

Detaljerade synpunkter

En ny lag om införsel av sällskapsdjur

Djurens Rätt anser att en ny tydlig lag är ett bra förslag. Men det behöver bli tydligare för alla djur, inte bara för familjedjur – så kallade sällskapsdjur.

Eftersom mycket av införseln av djur regleras på EU-nivå är det av stor vikt att Sverige arbetar för striktare reglering i sådana sammanhang, och att illegal införsel av andra djur också utreds. Exempelvis är det av stor vikt att enbart vissa djur tillåts föras in i EU, via en så kallad positiv lista.

Lagens syfte

Djurens Rätt anser att lagens syfte ska inkludera *"förebygger införsel av djur med bristande djurvälstånd"* eller liknande.

Detta för att förtydliga att syftet med lagen inte bara ska vara smittoförebyggande. Utredaren skriver bland annat *"Utöver risker för djur- och folkhälsa är det väl känt att illegal införsel och smuggling av sällskapsdjur inte sällan är förenad med bristande djurvälstånd."*, men lyfter inte varför enbart det smittoförebyggande syftet nämns i lagtext.

Uttryck i lagen

Djurens Rätt anser att det är bra att sällskapsdjur som används inom kommersiellt syfte inkluderas i den nya lagen, för att komplettera djurhälsoförfordningen. Men det finns problem med hur djur benämns i de olika lagstiftningarna. Djur benämns fortsatt som varor i förslag om ändring i inregränslagen. Det är inte tidsenligt att kalla kännande och levande varelser för varor, och det bör snarast förändras i syfte att skydda individer från lidande och höja djurens status.

Anmälningsskyldighet

Djurens Rätt anser, liksom utredaren, att det behöver införas en skyldighet för veterinärer att anmäla misstanke om illegal införsel av djur.

Risken att anmälningsskyldigheten gör att enskilda djurindivider hamnar i kläm, genom att inte tas till veterinär när de har behov av det, behöver dock beaktas och följas upp. Den risken måste minimeras så långt det är möjligt. Att inte införa sanktion mot de som avsiktligt undviker att anmäla misstanke om brott är ett sätt att stävja de riskerna. Detta eftersom det kan vara så att anmälan inte gjorts för att få möjlighet att kunna behandla ett djur, och därmed minska djurlidanden.

Ny kontrollorganisation

Djurens Rätt anser att det är välbehövligt med utökat och förtydligat ansvar för offentlig kontroll hos de olika myndigheterna, och att kontroller även ska kunna ske inne i landet. Stärkt samordning mellan myndigheter för att förhindra illegal införsel av djur är mycket efterfrågat och bra.

Djurens Rätt anser att det är viktigt att Tullverket får de befogenheter som krävs för en effektiv kontroll av införsel av

sällskapsdjur, för att kunna motverka illegal införsel av djur. Illegalt införda djur behöver i första hand upptäckas innan de separeras från smugglaren, och inte via kontroll inne i landet.

Det framgår i utredningen att avvisning vid gräns är ett vanligt tillvägagångssätt för Tullverket och Jordbruksverket, samt att det inte överförs information om ärendet till andra gränspassager. Det är av stor vikt att sådan information kan börja delas, men det behövs också kommunikation med ursprungsländerna. Exempelvis som i Finland, att djuret, först efter godkännande från ursprungslandets myndighet, kan returneras till den medlemsstat från vilket djuret förts in från. Vi anser att en ny rutin måste införas med dokumentering och meddelande till behörig myndighet i ursprungslandet. Särskilt vid misstänkt organiserad införsel, smuggling, eller oro kring bristande djurvälstånd.

Hantering och förvaring av djur vid gräns

Djurens Rätt håller med utredaren om att det är viktigt att det finns ändamålsenliga lokaler vid nationens gränser, för att kunna hantera och "förvara" djur under den tid som behövs för eventuell provtagning eller karantän. Alternativet är annars ofta avlivning, vilket alltid bör ses som ett sista alternativ och inte är önskvärt.

Sådana lokaler bör också finnas för att djur ska kunna beslagtas för omplacering efter en karantänsperiod, med krav på att insmugglaren betalar förvaringen av djuren. Alternativen, avvisning eller avlivning, har flera djurskyddsrisiker. Att betala för förvaring av djur i karantän kan i stället också minska lönsamheten för insmuggling.

Det är viktigt att möjligheten att isolera djur i hem ska finnas kvar när det finns låg risk för smitta.

Det är viktigt eftersom det både minskar risken för stress vid förvaring i lokal och risken för avlivning när lokaler för förvaring saknas.

Omhändertagande före avlivning

Kostnader är generellt mycket högre för omhändertaganden än för avlivning. Djurens Rätt anser därför att det måste införas incitament för att omhändertagande ska göras före avlivning för att undvika rutinmässig avlivning. Exempelvis genom det tidigare nämnda förslaget från oss om att omhändertagande ska betalas av insmugglaren. Det kan annars lösas via statliga anslag.

Ett annat problem i dag är att djur avlivas systematiskt för att kunna provtas, om de kommer från länder där det finns rabies. Sedan 2020 är det 164 individer som drabbats, enligt figur 17 i utredningen. Ingen av de individerna hade symptom på rabies, och visade sig inte heller ha rabies. Det bör därför utredas om sådana avlivningar är rimliga att genomföra som åtgärd, och om karantän i stället kan fylla syftet om att hindra spridandet av rabies. Vid misstanke om ofullständig rabiesvaccination kan antikroppsanalys användas, för att bedöma hur ett djur har svarat på rabiesvaccinationen.¹

Sanktioner

Djurens Rätt tillstyrker att införa en ny brottsbeteckning då införsel från EU inte får klassas som smuggling. Vi har framfört att det är väsentligt att straffskalan skärps och att djur kan beslagtas för omplacering efter karantän, vilken insmugglaren ska bekosta. Det ska vara kännbart att befatta sig med smuggling, särskilt om det rör levande och kännande individer.

¹ [Rabies - SVA](#)

Insmuggling av djur är mycket allvarligt och går inte att likställa med insmuggling av icke-levande saker.

Utredaren föreslår att sanktionsavgifter ska utredas vidare. Djurens Rätt anser att det finns risker med sådana avgifter. Om sanktionsavgifter införs behöver de vara så pass höga att företag inte ser möjligheten att betrakta avgifterna som löpande kostnader i sin verksamhet. Avgifterna ska avskräcka från de handlingar som avgifterna syftar till att förhindra, och behöver öka om brottet har upprepats.

Konsekvenser av förslagen

Djurens Rätt delar utredarens bedömning att förslagen kan ha positiva konsekvenser för djurskyddet i Sverige, men önskar att det hade utretts mer än vad som blev fallet. Om förslagen införs behöver djurskyddskonsekvenserna följas upp, bland annat gällande:

- sjukdomsspridning hos djur,
- antalet djur som förvaras i lokaler vid gränsen,
- antalet avlivningar vid gränsen,
- påverkan på djurskyddskontroller hos myndigheterna och
- om veterinärkliniker upplevt att besök avbokas när frågor ställs om införsel av djur.

Djurens Rätt anser att det är mycket viktigt att myndigheterna tillförs de resurser som behövs för att regelverket ska kunna implementeras och kontrolleras. Vår farhåga är annars att resurser kommer att tas från annat djurskyddsarbete från exempelvis Jordbruksverket och länsstyrelserna, som är minst lika viktigt. Det bör finnas en långsiktighet i tillförandet av resurser för Jordbruksverket, likt det som föreslås för Tullverket, och inte bara för de närmsta tre åren.

Förslagen i utredningen innebär till stor del en anslagsfinansierad kontroll, som har en del risker. Det fungerar inte tillräckligt bra på djurskyddsområdet för att nå, det lågt satta målet, om att 10 procent av de livsmedelsproducerande företagen ska kontrolleras.² Det är välkommet att anslag och avgifter utreds hos Jordbruksverket fram till 2027, men det är än så länge inte tydligt om de tar hänsyn till att både införsel- och djurskyddskontrollerna behöver förbättras och utökas.

Onlineförsäljning

Det behövs ökade krav vid onlineförsäljning, med dubbelverifiering och ökad spårbarhet vid försäljning. Djurens Rätt anser att det inte är tillräckligt att invänta regleringen av hund och katt på EU-nivå, eftersom reglering behövs nu och bör gälla för fler djurarter. Bland annat behövs riktade resurser just för kontroll av onlineförsäljning.

I viss mån kan det vara lämpligt att införa förbud mot, eller kraftiga restriktioner kring, försäljning av samtliga djur via hemsidor, och enbart främja omplacering via registrerade organisationer och uppfödare. Detta skulle ge ytterligare en möjlighet att lagföra smugglare, samtidigt som det kan minska oplanerad avel i landet.

Övrigt

Det finns en del i utredningen som brister angående vilka djur som ska omfattas av lagstiftningsförslagen. Djurens Rätt anser att det finns en risk att så kallade exotiska djur inte kontrolleras vid gräns, särskilt inte om de inte omfattas av CITES. Därför finns det behov av att införa en positiv lista, som inte utretts. Vi anser att utredaren borde ha gett förslag på ytterligare utredning av ämnet,

² [Nationell djurskyddsrapport 2025](#)

då det inte verkar ha funnits utrymme för det i den här utredningen.

Djurens Rätt anser avslutningsvis att det behövs reglering som också stärker spårbarheten av andra djur än hund och katt. Exempelvis via ett nationellt införande av obligatorisk registrering och ID-märkning för alla djur där det kan vara tillämpligt. Om djuren är för små eller unga för chipmärkning bör de ha fotoidentifiering.

Kontakt:

Sebastian Wiklund
Samhällspolitisk chef
sebastian.wiklund@djurensratt.se

Anna Harenius
Sakkunnig etolog
anna.harenius@djurensratt.se